ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИ ТОҶИКИСТОН
ФАКУЛТЕТИ ТЕХНОЛОГИЯҲОИ ИТТИЛООТӢ ДАР ИҚТИСОДИЁТ
КАФЕДРАИ ИНФОРМАТИКАИ АМАЛӢ ДАР ИҚТИСОДИЁТ

«Тасдиқ мекунам»
Декани факултети технологияҳои
иттилоотӣ дар иқтисодиёт
_____ н.и.и., дотсент Неъматов И.У.
«___» _____ с. 20__

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

СИЛЛАБУС

(барномаи кории фани таълимӣ)

аз фанни

“Асосҳои маърифати компютерӣ”

Digital Literacy

The Digital Literacy syllabus is developed in the framework of ERASMUS+ CBHE project “Digitalization of economic as an element of sustainable development of Ukraine and Tajikistan” / DigEco 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.
Лоиҳаи мазкур бо дастгирии Комиссияи Аврупо маблағгузорӣ карда мешавад. Ин ҳуҷҷат танҳо назари муаллифро инъикос мекунад ва Комиссия наметавонад барои ҳар гуна маълумоте, ки дар он мавҷуд аст, ҷавобгар бошад.

Душанбе – 2021

*Силлабус (Барномаи корӣ) дар асоси "**Стандарти давлатии таълимӣ**", ки мутобиқи қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29.11.2019 тасдиқ шудааст, тартиб дода шудааст.*

Тартибдиҳандагон: н.и.ф.-м. Фарайдунов О.Қ., н.и.ф.-м., дотсент Темурбекова С.Д., н.и.и. Аламшоева М.М.,

Аз ҷониби Шӯрои илмӣ-методии факултаи технологияҳои иттилоотӣ дар иқтисодиёт маъқул дониста шудааст.

Раиси Шӯрои илмӣ-методии факултети
технологияҳои иттилоотӣ дар иқтисодиёт
_____ н.и.и., дотсент Ашуров М.
суратҷаласаи № __ аз «___» _____ с. 20___

Барномаи кории фан дар ҷаласаи кафедраи информатикаи амалӣ дар иқтисодиёт муҳокима ва тасдиқ карда шудааст.

Мудири кафедра
_____н.и.ф.-м., дотсент Темурбекова С.Д.
суратҷаласаи № __ аз «___» _____ с. 20___

Мафҳуми барномаи кории фанни таълимӣ

1. Ҳадафи омӯзиши фани таълимӣ – ин ташаккули системаи муосири донишҳои назариявӣ ва малакаҳои амалӣ оид ба истифодаи технологияҳои рақамӣ барои донишҷӯёни таҳсилоти олӣ барои дастрасӣ, ташкил, таҳлил ва баҳодиҳии актуалӣ ва дақиқи иттилооти рақамӣ мебошад; рафтори муносиби иҷтимоӣ дар муҳити рақамӣ, аз ҷумла омилҳои ҳуқуқӣ ва ахлоқӣ вобаста ба истифодаи технологияҳои рақамӣ; чораҳо оид ба бехатарӣ ва ҳимояи иттилооти шахсӣ.

2. Ҳаҷми фанни таълимӣ

Номгӯи нишондиҳандаҳо	Намудҳои таҳсил	
	рӯзона	ғоибона
Соли таҳсил	1	1
Сместри таҳсил	1	1
Миқдори кредитҳо	4	4
Миқдори умумии соатҳо	96	96
Миқдори умумии машғулиятҳо	40	14
Машғулиятҳои лексионӣ	16	4
Машғулиятҳои амалӣ	24	10
КМРО ва КМД	56	82
Шакли ниҳоии санҷиш	имтиҳон	имтиҳон

3. Мақсади фан – ташаккул додани донишҳо ва малакаҳо дар соҳаи информатика, технологияҳои иттилоотӣ (система ва технологияҳо дар корхонаҳо).

Салоҳиятҳои барномаи омӯзишӣ, ки бо барномаҳои таълимӣ муайян карда шудаанд, дар зер нишон додашудаанд:

қобилияти кор бо маълумот, таҳия, таҳрир ва ҳамгиро кардани мундариҷаи рақамӣ (контент), истифодаи технологияҳои рақамӣ барои муошират, тақсим ва мубодилаи маълумот, истифодаи самараноки технологияҳои рақамӣ дар ҳаёти ҳаррӯза, бехатарӣ ва ҳифзи маълумоти шахсӣ дар муҳити рақамӣ.

4. Натиҷаҳои пешбинишудаи омӯзиш аз рӯи фан

Ба таври динамикӣ муттаҳид кардани дониш, қобилият, маҳорат ва муносибат нисбати истифодаи технологияҳои рақамӣ барои муошират, рушди шахсият, фаъолият, иштирок дар ҳаёти ҷамъиятӣ мутобиқи доираи салоҳият,

ба таври зарурӣ (бехатар, эҷодкорона, интиқодӣ, масъулияттшиносӣ, ахлоқӣ) вазифаҳо мураккабро дар муҳити рақамӣ иҷро кунад.

5. Воситаҳои санҷиши натиҷаҳои таълим - санҷиш, тестҳои стандартӣ, рефератҳо, корҳои эҷодӣ, перезентатсияҳо ва баромадҳо дар чорабиниҳои илмӣ.

6. Мавзӯъ ва давомнокии машғулиятҳои дарсӣ

Номгӯи мавзӯҳо	Миқдори соатҳо				
	умумӣ	аз ҷумла			
		машғулиятҳои лексионӣ	машғулиятҳои амалӣ	КМРО	КМД
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Модули 1. Асосҳои методологӣ ва амалии маърифатнокии рақамӣ					
Мавзӯи 1. Маълумот ва иттилоот, дониш, хираднокӣ	12	2	2	-	8
Мавзӯи 2. Муқаддимаи ҷаҳони рақамӣ	14	2	4	-	8
Мавзӯи 3. Шабакаҳои иҷтимоӣ, таъсири онҳо ба инсон ва ҷомеа	12	2	4	-	6
Мавзӯи 4. Амнияти рақамӣ	12	2	2	-	8
Мавзӯи 5. Бозорҳо ва асосҳои бехатарии пардохтҳои рақамӣ	12	2	4	-	6
Мавзӯи 6. Пулҳои рақамӣ (криптовалюта)	10	2	2	-	6
Мавзӯи 7. Омӯзиши мошинӣ ва зеҳни сунъӣ	10	2	2	-	6
Мавзӯи 8. Хизматрасониҳои рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.	14	2	4		8
Ҷамъ	**96**	**16**	**24**	**-**	**56**

7. Шаклҳои назорати ҷорӣ ва ниҳоӣ

Усулҳои асосии назорати дониши донишҷӯён:

- санҷиши шифоҳӣ (пурсиш, ҳалли масъала ва ғ.) дар дарсҳои амалӣ, бо назардошти он, ки сатҳи тайёрии донишҷӯ, ки хусусияти систематикии кори мустақилонаи ӯро дар курс инъикос мекунад;
- санҷиши тестӣ дар доираи мавзӯҳои фанни таълимӣ;
- санҷиши амалӣ - ҳалли масъала;

- ҳимояи рефератҳо, перезентатсияҳо;
- иҷрои корҳои хаттӣ;

Назорати ҷорӣ: холҳои умумӣ - 100.

8. Вақти гузаронидани машварат

Устод дар вақтҳои холигӣ ва рӯзҳои навбатдорӣ дар кафедра, инчунин пеш аз имтиҳонҳои ҷорӣ бо донишҷуён оид ба мавзӯъ ва саволу масъалаҳои нофаҳмо барои донишҷӯён машваратҳо гузаронад. Ҷадвали гузаронидани машваратҳо дар кафедра аз ҷониби мудири кафедра тасдиқ карда мешавад.

9. Талаботи омузгор нисбат ба аз худкунии барномаи таълимии фан, холҳои ҳавасмандгардонӣ ва ҷаримавӣ.

Донишҷӯён ӯҳдадор ҳастанд, ки дар машғулиятҳои аудитории лексионӣ-назариявӣ ва кори мустаҳкилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор аз фанни асосҳои алгоритмронӣ ва забонҳои барномасозӣ бо таври ҳатмӣ ширкат намоянд. Дар вақти омӯзонидани фанни мазкур, донишҷӯён вазифадоранд, ки мафҳумҳои асосии маърифати рақамӣ-компютерӣ, пулҳои рақамӣ ва омӯзиши мошинӣ ва зеҳни сунъӣ аз худ намоянд.

Корҳои амалию мустақилонаи донишҷуён ба воситаи презентат-сияҳо, таҳияи барномаҳо, пешниҳоди рефератҳо ва ҷавобҳои хаттӣ назорат карда мешаванд. Дар давоми соли таҳсил санҷишҳои фосилавӣ ва имтиҳони ҷамъбастӣ гузаронида мешаванд.

Ҳамчунин риояи қоидаҳои зерин барои донишҷуён дар ҷараёни таълим ҳатмӣ мебошад:

донишҷӯ бояд тартиботи дохилии донишгоҳро қатъиян риоя намояд ***аз ҷумла:***

- донишҷӯ бояд сари вақт ба дарс ҳозир шавад.
- ҳангоми иштирок дар дарс ба ҷараёни дарс халал ворид нанамояд.
- донишҷӯ бояд бо либоси расмӣ ба дарс ҳозир шавад.
- бо худ доштани телефони мобилӣ дар ҷараёни дарс қатъиян манъ аст.
- дар вақти дарс ба корҳои ғайритаълимӣ машғул набошад;
- дар ҳолати беморӣ маълумотномаи тиббӣ пешниҳод кардан;
- дар ҳудуди донишгоҳа кашидани носу сигор;
- донишҷӯ бояд мавзуъҳои иштирок накардаашро сабақгардони намояд;
- дар муҳлатҳои нишондодашуда кори мустаҳқилонаро иҷро намояд;

•барои фароҳам овардани муҳитӣ хуб дар ҷараёни таълим мусоидат намояд;

•дар раванди омӯзиши фан аз китобхонаҳо самаранок истифода намояд;

•агар донишҷӯ дар 25 фоизи машғулиятҳо ширкат наварзад, ӯ барои супоридани санҷиши фосилавӣ (рейтинг) ва имтиҳон роҳ дода намешавад.

•донишҷӯёне, ки дар давоми 16 ҳафта камтар аз 30 холро соҳиб мешаванд, ба имтиҳони ҷамъбастӣ роҳ дода намешаванд.

Ҳангоми риоя накардани талаботҳои мазкур устод ҳуқуқ дорад, ҳатто дар сурати пурра супоридани корҳои мустақилона ба донишҷӯ ба сифати ҷарима холҳои ҳавасмандгардониро кам гузорад.

Тақсимоти холҳои бадасомадаи донишҷӯён

Холҳои имконпазир аз давомот то фаъолнокии донишҷӯ	Имтиҳони ҷамъбастӣ	Холҳои ҳавасмандгардонӣ	**Ҷамъи холҳо**
60	30	10	**100**

Нишонаҳои ҳарфӣ ва рақамии баҳои имтиҳонӣ дар низоми кредитии таҳсилот

Баҳо бо ҳуруф	Баҳо бо рақам	Баҳо бо холҳо	Тартиби баҳогузорӣ дар системаи кредитӣ
A	4,0	$95 \le F \le 100$	Аъло
A-	3,67	$90 \le F < 95$	
B+	3,33	$85 \le F < 90$	Хуб
B	3,0	$80 \le F < 85$	
B-	2,67	$75 \le F < 80$	
C+	2,33	$70 \le F < 75$	Қаноатбахш
C	2,0	$65 \le F < 70$	
C-	1,67	$60 \le F < 65$	
D	1,33	$55 \le F < 60$	
D-	1,0	$50 \le F < 55$	
FX	0	$45 \le F < 50$	Ғайриқаноатбахш
F	0	$0 \le F < 45$	

10. Воситаҳо, таҷҳизот ва таъминоти барномавӣ, ки истифодаи онҳоро фани таълимӣ пешбинӣ мекунад аз лабораторияи иқтисоди рақамии DigEco истифода бурда меавад.

11. Рӯйхати адабиёти истифодашуда

Асосӣ

1. В.С.Лавров. Цифровая грамотность. Секреты успешного поиска и обработки информации, Москва, 2018г., 60 с.
2. Computer Security: Principles and Practice, ISBN 9781292220611.
3. Blockchain Economics And Financial Market Innovation, ISBN 9783030252748.
4. Artificial Intelligence: A Modern Approach, ISBN 9780134610993.
5. The Computer Book: From the Abacus to Artificial Intelligence, 250 Milestones in the History of Computer Science, ISBN 9781454926221.
6. A brief history of computing, ISBN 9781447123590.
7. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. К.: Центр Разумкова, 2020. 274 с.
8. Simanavičienė, Z., Matyskevic, J. (2020). Blockchain as sustainability driver. *Public security and public order*. Nr.25 ISSN: 2029-1701, eISSN: 2335-2035.
9. The Global AI Agenda: Promise, reality, and a future of data sharing (2020). MIT Technology Review Insights. 22 p.
10. Дія. Цифрова освіта. Проєкт Міністерства цифрової трансформації. URL: https://osvita.diia.gov.ua.

Иловагӣ

1. Цифровая грамотность в финансовой сфере. Мошеннические операции - Елена Куранова, Сергей Майсейшин. URL: https://www.youtube.com/watch?v=wlrvApIN2Xw
2. Александр Чулок: «Цифровая экономика: взгляд экономиста сквозь призму глобальных трендов» URL: https://www.youtube.com/watch?v=kp6hOKn3JhU
3. Базовые навыки цифровой грамотности URL: https://www.youtube.com/watch?v=tFM_WTHR54E
4. Terrasoft: офіц. сайт. URL: https://www.terrasoft.ua.
5. crime-and-fraud-survey-2018.pdf
6. Blue Ocean Strategy: How to Create Uncontested Market Space and Make Competition Irrelevant. Chan W.K., Mauborgne R. (2005).

11.1. Манбаҳои тавсиявии иттилоот

1. Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон URL: http://sanoat.tj/
2. Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон URL: https://medt.tj/tj/
3. Міністерство та Комітет цифрової трансформації України: офіц. сайт. URL: https://thedigital.gov.ua
4. https://osvita.diia.gov.ua.

12.Ҷадвали гузаронидани машғулиятҳои дарсӣ, рақами телефон ва суроғаи электронии омӯзгор

Ному насаби устод	Машғулятҳои дарсӣ		Суроға
	Машғулиятҳои аудитории лексионӣ-назариявӣ	Кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омузгор (КМРО)	
Фарайдунов Осим Қосумшоевич Тел: (+992) 904444555 E-mail: osim.faraidunov@gmail.com osim.88.tj@mail.ru			бинои № 1 ҳуҷраи 107